

Nr 292.

Av herr **Fahlander**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående löne reglering för övningslärare m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 136 föreslås, att de lärarinnor i hushållsgöromål, som ha sin tjänstgöring förlagd till kommunal flickskola, skola placeras i lönegrad Ca 20, medan de lärarinnor i samma ämne, som tjänstgöra vid högre allmänna läroverk, kommunala och praktiska mellanskolor, högre folkskolor, läroanstalter för blinda och dövstumma samt vid folk- och fortsättningskolor, skola placeras i lönegrad Ca 18.

Motiveringen för denna löneskillnad är synnerligen vag och till vissa delar direkt felaktig. På s. 141 i sakkunnigeutlåtandet anföres, att undervisning i hushållsgöromål förekommer i större utsträckning och i högre klasser i kommunal flickskola än i övriga skolformer. I kommunala flickskolans fjärde och sjätte klasser upptager undervisningen i hushållsgöromål högst 4 timmar per vecka. I många städer och tätorter med obligatorisk åttaårig folkskola förekommer dylik undervisning i sjunde klassen 6 timmar och i åttonde klassen 8—10 timmar per vecka, varav framgår, att undervisning i hushållsgöromål här förekommer i väsentligt större utsträckning än i den kommunala flickskolan. Den omständigheten att den senare kursen i flickskolan är förlagd till sjätte klassen kan icke motivera den föreslagna löneskillnaden mellan lärare med samma utbildning och kompetens. Här måste man obetingat dela den av departementschefen på s. 85 i propositionen uttalade tveksamheten angående differenciering av övningslärares löner efter lärjungarnas åldersstadium — en synpunkt, som även framföres i remissyttrandena.

Skulle en sådan motivering godtagas, frågar man sig varför de läroverksadjunkter som undervisa på gymnasiestadiet icke tillerkännas någon lönekom-pensation för denna sin tjänstgöring. Vidare skulle de lärare som permanent tjänstgöra i folkskolans sjunde och åttonde klasser och av vilka många på egen bekostnad förvärvat kompetens att undervisa i engelska kunna göra anspråk på högre lön än de lärare som undervisa i exempelvis tredje och fjärde klasserna.

I och med införandet av ett nionde folkskoleår, varvid undervisningen i hushållsgöromål med all sannolikhet kommer att förläggas till åttonde och nionde skolåren, kan det förväntas att hushållsläraryrinnorna i nämnda klasser

med all rätt komma att göra anspråk på löneökning, och då får man på nytt ta upp en vansklig avvägningsfråga. Här är man tydligen i färd med att skapa ett prejudikat av synnerligen besvärande art.

Även vid lika lön kan man — på grund av de gynnsammare arbetsförhållandena vid en kommunal flickskola — med största visshet antaga, att först när den sista tjänsten vid de kommunala flickskolorna är tillsatt någon sökande kan förväntas till de många ambulerande tjänsterna vid landets fortsättningsskolor, där i stället en högre lönesättning vore motiverad med tanke på de för undervisningen i hushållsgöromål ofta synnerligen betungande arbetsförhållandena. Dessutom måste man, som ovan antytts, allvarligt ifrågasätta lämpligheten av att differentiera lönesättningen för en lärarkategori med exakt samma utbildning, samma kompetens och samma arbetsuppgifter. I ingen av de jämförda skolformerna gives nämligen någon yrkesutbildning i egentlig mening. Om en hushållslärlarinna vid kommunal flickskola för att vinna full tjänstgöring skulle erhålla kompletterande tjänst vid läroverk eller folkskola, komme hon säkert själv att förvånas över olikheten i lön för enahanda arbetsuppgifter.

Slutligen skulle den privilegierade ställningen som med nästan obefintlig motivering komme att tillerkännas en minoritetsgrupp helt visst utlösa en förklarlig irritation hos alla övriga inom denna betydelsefulla yrkeskår.

Med stöd av vad ovan anförts får jag föreslå riksdagen besluta,

att ordinarie lärare i hushållsgöromål vid allmänna läroverk, kommunala flickskolor, kommunala och praktiska mellanskolor, högre folkskolor, läroanstalter för blinda och dövstumma samt vid folk- och fortsättningsskolor placeras i samma lönegrad.

Stockholm den 1 april 1948.

Gustaf Fahlander.
